

УДК: 378:658.38

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ОСВІТИ В ОБЛАСТІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Яцух О.В., к.с.-г.н.,

Таврійський державний агротехнологічний університет

Тел. (0619) 42-12-84

Анотація – у статті наведено задачі реалізації в Україні положень Болонського процесу, державну стандартизацію в освіті та змістовні частини підготовки спеціалістів в області безпеки життєдіяльності.

Ключові слова – Болонський процес, стандартизація освіти, безпека життєдіяльності.

В 1999 році двадцять дев'ять країн Європи в м. Болонья офіційно задекларували процес об'єднання чотирьох тисяч (4 000) європейських вищих навчальних закладів в єдиний освітянський простір.

Цілі і задачі Болонського процесу:

1. Чітка уніфікація студентських документів;
2. Дворівнева система вищої освіти (бакалавр, магістр);
3. Впровадження кредитної системи;
4. Посилення мобільності студентів;
5. Створення порівняльних критеріїв і загальної методології для вузів всіх європейських країн;
6. Приведення до єдиних стандартів;
7. Впровадження концепції неперервного навчання;
8. Працевлаштування випускників.

Двоступеневе поєднання «бакалавр-магістр» має декілька переваг порівняно з довготривалими негнучкими навчальними планами, що безпосередньо ведуть до здобуття ступеня «магістр наук», або традиційного «інженер-спеціаліст». Головна перевага тут полягає в тому, що студентам пропонуються програми, які передбачають більше індивідуальної гнучкості, двоступенева освіта сприяє розвитку як національної, так і інтернаціональної мобільності, оскільки передбачає модульний (блоковий) характер навчальних програм. В наш час, коли люди вчаться протягом усього життя, однією з найвагоміших переваг двоступеневої структури є те, що вона сприяє взаємодії навчання з працею. Запровадження початкових ступенів бакалаврського типу також сприяє розвитку багато дисциплінарних магістерських програм, доступних для студентів інших закладів.

Таким чином, двоступенева структура полягає в тому, що не лише механічно поділити довготривалу навчальну програму на дві частини, а продовжити працювати зі студентами в межах поступово ускладнених навчальних програм. При цьому з'являються умови пропонувати ступінь «магістр» не одним і тим же навчальним закладом, де студент здобув ступінь «бакалавр», а, наприклад, консорціумом університетів. Такий підхід до формування навчальних планів і освітніх програм може реально сприяти

зростанню мобільності студентів між вищими навчальними закладами та між країнами (Таблиця 1).

Таблиця 1

Змістовні частини галузевих стандартів по охороні праці та безпеці життєдіяльності затверджених 10.05.2002 року

	Охорона праці	Цивільний захист
Бакалаври	ООП	БЖД
Спеціалісти	ООП в галузі	ЦО
Магістри	-	-

Змістовні частини підготовки спеціалістів в області безпеки життєдіяльності мають два модулі:

1. Цивільний захист об'єктів господарювання;
2. Забезпечення соціальної, природної та техногенної безпеки.

Перший модуль має дві виробничі функції: організаційні та виконавчу.

Організаційна функція передбачає наступну задачу діяльності: організація дій з метою попередження або зменшення рівня вірогідного ушкодження. В умовах об'єктового рівня:

- застосовуючи методи спостереження та контролю визначати потенційно небезпечні ділянки виробництва, види виробничих процесів та елементи природного середовища, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій;

- на підставі відомостей щодо потенційно небезпечних ділянок виробництва, видів виробничих процесів та елементів природного середовища за допомогою типових інструкцій планувати запобіжні заходи;

- при загрозі виникнення надзвичайної ситуації за допомогою штатних та індивідуальних джерел інформації забезпечувати оперативне приймання сигналів про виникнення небезпеки та їх розпізнавання персоналом об'єкту з системи централізованого та локального оповіщення населення;

- в умовах надзвичайної ситуації з врахуванням плануючих документів цивільного захисту об'єкту господарювання, використовуючи табельні прилади, інструкції та (за необхідності) транспортні засоби організувати: встановлення виду і ступеня зараження об'єкта радіоактивними, біологічними та небезпечними хімічними речовинами; моніторинг радіаційної, хімічної та біологічної небезпек;

Виконавча функція передбачає наступну задачу діяльності: забезпечення захисту у разі виникнення надзвичайної ситуації. В умовах надзвичайної ситуації, орієнтуючись на сигнал про виникнення небезпеки, за планом цивільного захисту об'єкту господарювання та з врахуванням місця знаходження персоналу об'єкту та часу на оперативне реагування:

- організувати індивідуальний захист з використанням табельних та підручних засобів;

- організувати евакуацію підлеглого персоналу з небезпечної зони;

- користуючись наданою інформацією про захисні споруди організувати укриття підлеглого персоналу.

В умовах надзвичайної ситуації, на основі результатів обстеження об'єкта господарювання:

- за допомогою табельних та підручних засобів проводити рятувальні та інші невідкладні роботи;

- аварійно-відновлювані роботи на комунальних та виробничих комунікаціях.

Особливості проведення рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації епідемічних осередків. Зміст та організація режимно-обмежувальних заходів:

- застосовуючи засоби індивідуального та колективного радіаційного, хімічного і біологічного захисту проводити спеціальне оброблення об'єкту та його персоналу.

Основна виробнича функція другого модуля: забезпечувати необхідний рівень індивідуальної безпеки у разі виникнення типових небезпечних ситуацій. В умовах виробничої або побутової діяльності:

- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколишнім середовищем, використовуючи типові ознаки виникнення небезпек, ідентифікувати джерела і типи небезпек, шкідливі та небезпечні чинники;

- на основі результатів аналізу характеру діяльності людини та моделей типових небезпечних ситуацій прогнозувати можливість виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників;

- на основі інформації про наявність або можливість виникнення шкідливих і небезпечних чинників та про їх кількісні характеристики за допомогою моделей типових небезпечних ситуацій визначати рівень індивідуального ризику;

- використовуючи інформацію про допустимий рівень індивідуального ризику та типові рекомендації щодо адекватних дій у разі виникнення ознак небезпечної ситуації, зменшувати ризик до допустимих значень;

- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколишнім середовищем та використовуючи типові ознаки шкідливих і небезпечних чинників, своєчасно визначати наявність небезпечної ситуації, її вид та резерв часу;

- за результатами прогнозу можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників, або на основі інформації про наявність і вид небезпечної ситуації, резерву часу, а також типових рекомендацій щодо адекватних дій визначати план індивідуальних дій з метою попередження або зменшення рівня вірогідного пошкодження;

- на основі положень нормативно-правових актів та індикаторів сталого розвитку розробляти і оформляти вимоги до відповідних органів виконавчої влади та об'єктів господарювання щодо визначення фактичного та забезпечення прийняттого рівня ризику та створення нешкідливих умов для життєдіяльності.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» 2984-14 від 17.01.2002 р.

2. Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Наказ МОН України №774 від 30.12.2005 р.).

3. Положення про кредитно-модульну організації навчального процесу підготовки фахівців в Таврійській державній агротехнічній академії / Затверджено рішенням Вченої ради Таврійської державної агротехнічної академії від 28.01.2006 року, протокол №7.

Summary

In the article the tasks of realization are resulted in Ukraine of positions of the Bolonsky process, state standardization in education and rich in content parts of preparation of specialists in the region of safety of vital functions.